

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENM/BSK-2018/29927

Uw kenmerk
2018Z01295

Datum 20 februari 2018
Betreft Beantwoording Kamervragen van het lid Kröger (GL) over
de berichten in de media "GenX aangetroffen in afvalwater
ATM Moerdijk" en "Bron GenX op zuivering Bath gevonden"

Geachte voorzitter,

Op 29 januari 2018 heeft het lid Kröger (GroenLinks) aan mij en aan de
staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat schriftelijke vragen gesteld over
de berichten in de media "GenX aangetroffen in afvalwater ATM Moerdijk" en "Bron
GenX op zuivering Bath gevonden". Hierbij bied ik u de antwoorden op deze
vragen aan, mede namens de staatssecretaris.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten "Bron GenX op zuivering Bath gevonden"¹ en
"GenX aangetroffen in afvalwater ATM Moerdijk, vervuiling lijkt mee te vallen"²?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wanneer heeft Afvalstoffen Terminal Moerdijk (ATM) gemeld bij het bevoegd gezag
en waterschap Brabantse Delta dat het GenX in zijn afvalwater had gevonden?
Was daarbij sprake van een vermoeden of had ATM zelf metingen verricht in zijn
afvalwater?

Vraag 3

In welke concentraties is GenX aangetroffen in het afvalwater van ATM?

Antwoorden 2 en 3

Het is belangrijk om te benadrukken dat de constateerde hoeveelheden GenX zeer
klein zijn en dat er in geen geval een risico is geweest voor het drinkwater of de
omgeving. Uit een reguliere monitoring van Rijkswaterstaat bleek dat het effluent
van de RWZI Bath concentraties GenX-stoffen bevatte. Om dit te verifiëren zijn op
23 en 29 december 2017 extra monsters genomen door waterschap Brabantse
Delta. Op 9 januari 2018 volgde de uitslag waarmee kon worden geconcludeerd
dat er met zekerheid GenX-stoffen in het effluent van de RWZI Bath aanwezig zijn

1 ¹ Waterschap Brabantse Delta, 23 januari 2018

<https://www.brabantsedelta.nl/nieuws/2018/01/bron-genx-op-zuivering-bath-gevonden.html>

2 ² Website Omroep Brabant, 23 januari 2018 <http://www.omroepbrabant.nl/news/2739911123/GenX+aangetroffen+in+afvalwater+ATM+Moerdijk,+vervuiling+lijkt+mee+te+vallen.aspx>

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENM/BSK-2018/29927

Uw kenmerk
2018Z01295

Datum 20 februari 2018
Betreft Beantwoording Kamervragen van het lid Kröger (GL) over
de berichten in de media "GenX aangetroffen in afvalwater
ATM Moerdijk" en "Bron GenX op zuivering Bath gevonden"

(13-110 nanogram/liter (ng/l)). Ik heb u hierover bij brief van 16 januari 2018
geïnformeerd (Kamerstuk 28 089, nr. 56). Hierna is door het Waterschap Brabantse
Delta een brononderzoek gestart.

In dit onderzoek zijn enkele mogelijke bronnen bemonsterd, waaronder de
afvalwaterstroom van ATM. De uitslag hiervan kwam op 19 januari 2018
beschikbaar, er werd een verhoogde concentratie GenX-stoffen aangetroffen (500-
900 ng/l). Met een tweede meetronde waarvan de resultaten op 26 januari
beschikbaar kwamen, kon de eerdere meting bevestigd worden.

ATM heeft naar aanleiding van de berichtgevingen op 18 januari op de website van
waterschap Brabantse Delta en Omroep Brabant contact opgenomen met het
waterschap en heeft hierbij aangegeven vooralsnog geen inzicht te hebben in de
aanwezigheid van GenX in haar effluent, maar dat zij graag nader onderzoek willen
doen naar het eventueel voorkomen van GenX in haar effluent.

ATM heeft op 19 januari het besluit genomen om geen afvalwater van Chemours
meer te accepteren en in samenwerking met de omgevingsdienst een intern
onderzoek te starten naar de herkomst van de geconstateerde concentraties.

Vraag 4

Loost ATM momenteel nog afvalwater op de persleiding van het riool? Zo ja, bent u
bereid om samen met het bevoegd gezag en het waterschap ATM te verbieden om
afvalwater te lozen, totdat duidelijk is hoe het GenX-afval in het afvalwater terecht
is gekomen?

Antwoord 4

ATM heeft een Wabo-vergunning van het bevoegd gezag, de provincie Noord-
Brabant. Op basis van deze vergunning mag het bedrijf afvalwater lozen op de
persriolering richting RWZI Bath. Het bevoegd gezag ziet geen aanleiding om ATM
te verbieden gebruik te maken van deze vergunning. Dit mede omdat ATM al
zelfstandig heeft besloten geen afvalwater meer te accepteren van Chemours, alle
medewerking heeft toegezegd en een intern onderzoek heeft gestart.

Vraag 5

Wordt er nader onderzoek gedaan of GenX ook is verspreid door de lucht? Zo nee,
waarom niet? Wordt er daarnaast ook bodemonderzoek gedaan naar GenX-
vervuiling in de omgeving van ATM? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENM/BSK-2018/29927

Uw kenmerk
2018Z01295

Datum 20 februari 2018
Betreft Beantwoording Kamervragen van het lid Kröger (GL) over
de berichten in de media "GenX aangetroffen in afvalwater
ATM Moerdijk" en "Bron GenX op zuivering Bath gevonden"

In opdracht van de gemeente Dordrecht wordt al onderzoek gedaan naar verspreiding van GenX en perfluorooctaanzuur (PFOA) via lucht naar de bodem, rond het bedrijf Chemours in Dordrecht. De resultaten daarvan komen over enkele weken beschikbaar en kunnen een indicatie geven of verder onderzoek bij andere mogelijke bronnen, zoals ATM, zinvol is.

Vraag 6
Welke bestuursrechtelijke en strafrechtelijke sancties zijn er mogelijk als zou blijken dat ATM wel degelijk wist dat het GenX-afval verwerkte?

Antwoord 6
Indien er een overtreding wordt geconstateerd dan heeft het bevoegd gezag verschillende bestuursrechtelijke sanctiemogelijkheden. Naar opgave van het bevoegd gezag, de provincie Noord-Brabant, valt het verwerken van afvalwater waarin gevaarlijke stoffen zoals GenX aanwezig zijn binnen de vergunning van het bedrijf. Daarom is het inzetten van deze sanctiemogelijkheden niet aan de orde.

Vraag 7
Op welke wijze zijn de medewerkers van ATM geïnformeerd over deze GenX-vervuiling? Kan worden uitgesloten dat medewerkers van ATM hebben blootgestaan aan GenX? Zo nee, kan de Inspectie SZW in gesprek treden met ATM over het afnemen van bloedtesten?

Antwoord 7
Conform de Arbowet is het aan de werkgever om medewerkers voorlichting te geven over de risico's, een inschatting te maken of medewerkers aan gevaarlijke stoffen zijn blootgesteld en of er aanvullende maatregelen ter bescherming van medewerkers nodig zijn. Werknemers kunnen uiteraard ook bij hun werkgever om duidelijkheid vragen over de door hen gelopen risico's voor hun gezondheid. Daarvoor kan een beroep worden gedaan op externe deskundigen. Het is aan de werkgever om in overleg met de werknemers en op basis van een maatwerkadvies van deskundigen te bepalen of bloedtesten een toegevoegde waarde hebben in de bescherming van de gezondheid.
ATM is volgens eigen opgave per direct gestopt met acceptatie van afvalstromen van Chemours. Bij de Inspectie SZW en het bevoegd gezag (provincie Noord-Brabant) is geen informatie over de wijze waarop medewerkers door de werkgever zijn geïnformeerd. De Inspectie SZW, die op dit dossier nauw samenwerkt met de Provincie Noord-Brabant als Wabo bevoegd gezag, ziet op dit moment geen

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENM/BSK-2018/29927

Uw kenmerk
2018Z01295

Datum 20 februari 2018
Betreft Beantwoording Kamervragen van het lid Kröger (GL) over
de berichten in de media "GenX aangetroffen in afvalwater
ATM Moerdijk" en "Bron GenX op zuivering Bath gevonden"

aanleiding in gesprek te treden met de werkgever over het afnemen van
bloedtesten.

Vraag 8

Is er onmiddellijk opheldering geëist bij Chemours over deze nieuwe GenX-vondst?
Is Chemours inmiddels bereid om een lijst aan te leveren van alle ontvangers van
GenX-producten in Nederland, en alle locaties waar afvalstromen waar mogelijk
GenX in zit naartoe gaan?

Antwoord 8

Ja, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft een verzoek gedaan aan
Chemours om deze gegevens aan te leveren, conform de toezegging die de
staatssecretaris heeft gedaan in het Algemeen Overleg Externe Veiligheid van 18
januari 2018. De eerste reactie van het bedrijf was positief en de ILT is nu in
afwachting van de aanlevering van deze gegevens.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. C. van Nieuwenhuizen Wijbenga